

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

ELJÁRÁSREND

**Az EMMI Egészségügyi Szakmai Kollégium Szemészet Tagozat ajánlása
a COVID-19 ellátásrenddel kapcsolatban**

Általános bevezető:

A legfrissebb irodalmi adatok a COVID-19 ophthalmológiai eltéréseit döntően különböző conjunctivitis állapotokban jelölik meg, ami az allergiás conjunctiva irritációhoz hasonlít. A közlemények adatai szerint a COVID-19 vírus cseppfertőzés útján okoz **kötőhártyagyulladást**.

Azon szemészeti ellátásra jelentkező betegek esetében, akik conjunctivitissal és ezt kísérő légzőszervi panaszokkal (száraz típusú köhögés) lázzal jelentkeznek, COVID-19 fertőzésre kell gyanakodni. Különösen érintettek lehetnek, a fertőző un.”hot-spot”-okból érkezők /jelenlegi ismereteink szerint Kína, Irán, Olaszország, Dél-Korea és Izrael, ahonnan a beutazás nagy kockázatú/ vagy onnan származó személyekkel találkoztak vagy érintkeztek.

A conjunctivitis-szel jelentkező betegek egy része **alapellátásban** jelenik meg először, nagyobb részük **szemészeti szakrendelésen**, vagy **sürgősségi osztályokon** jelentkezhet.

Ilyen esetekben a száj, orr és szemek védelme (vizsgáló személyek) feltétlenül javasolt (maszk és védőszemüveg)

Fontos az alkohol tartalmú fertőtlenítő szerek rendszeres alkalmazása.

Az ajánlott /protokoll/ eljárásrend a vizsgálatra jelentkező betegek esetében

- lehetőség szerint un.”egykapus” beléptetési rendszert kell bevezetni
- a légzőszervi tüneteket mutató betegeknek új előjegyzési időpontot kell adni
- a váróterembe belépést megelőzően ki kell kérdezni őket, hogy a vizsgálatot megelőző 14 napban volt-e légzőszervi megbetegedésük (köhögés, láz stb), illetve

- találkoztak-e a korábban felsorolt országokból érkező egyénekkel, találkoztak-e vírus fertőzés gyanúja, vagy igazolt volta miatt elkülönített, karanténban, egészségügyi intézményben lévő páciensekkel
- a váróteremben egyszerre csak kevés beteg tartózkodjon
 - COVID-19 gyanús esetekben a vizsgálószemélyzet védőruhát és felszerelést (maszk, kesztyű, védőszemüveg) viseljen
 - a vizsgáló - váró helyiséget és a vizsgáló eszközöket sűrűn kell fertőtleníteni.

Szemészeti betegek ellátásának eljárásrendje a korona vírus járvány idején

Részletezés

I.: JÁRÓBETEG ELLÁTÁS

1. MEGÁLLAPÍTANDÓ, HOGY SZÜKSÉGES-E AZONNALI VIZSGÁLAT

A rendelésre érkező beteget 2 méter távolságból, maszk védelmében kikérdezi a szemorvos, rezidens/asszisztens, hogy azonnali ellátása valóban indokolt-e, vagy későbbi időpontra halasztható.

Azonnali vizsgálatot igénylő esetek:

- szemhéjak vagy a szemgolyó bármilyen jellegű sérülése
- a szembe került idegentest vagy annak gyanúja
- egy vagy kétoldali acut látáscsökkenés, látásvesztés
- posztoperatív endophthalmitis
- ablatio retinae-re vagy annak lehetőségére utaló anamnézis
- .glaucomás roham vagy annak gyanúja
- „vörös szem szindrómás” esetek
- ROP szűrés (lehetőség szerint csak a PIC-en történjen)

Azonnali vizsgálat elvégzése vagy halasztása speciális esetekben mérlegelendő:

- időskori macula degeneratioval kezelt beteg kontroll vizsgálata
- szemműtét utáni kontroll vizsgálat
- monoculus beteg vizsgálata
- anti-VEGF kezelésre szoruló páciens, amennyiben a terápia megszakítása esetén vaksággal fenyegető állapota várható

Halasztható/halasztandó a vizsgálat:

- szemüvegrendelés, kontaktlencse rendelés
- száraz szem panaszok esetei
- gyermekek ortoptikai vizsgálata, korhoz kötött szemészeti állapot felmérés
- jól beállított glaucomás beteg kontroll vizsgálata (korábbi szemcseppje vizsgálat nélkül felírandó)

-társszakmák által kért szemfenék vizsgálat, szemészeti kontroll vizsgálat

2. **VIZSGÁLATRA KERÜLŐ BETEG SZELEKCIÓJA.** A vizsgálatra kerülő járóbeteg előzetes kikérdezése annak eldöntése céljából, hogy a beteg nagy valószínűséggel beteg vagy korona vírus hordozó. Erre a célra egységes kérdőív bevezetését javasoljuk (1. melléklet). Korona vírus fertőzésre gyanús beteg vizsgálatát csak kifejezetten indokolt esetben kell elvégezni és egyúttal a szakhatóság azonnali értesítése szükséges.

3. **BETEGVIZSGÁLAT**

Korona vírus gyanús eset vizsgálata teljes védőfelszerelésben, amit az orvos és az asszisztens is visel (speciális maszk, védőruha, védőszemüveg, kesztyű). A beteg a rendelőbe való belépés után kezet mos, egyszerű szájmazskot kap.

Korona vírus fertőzésre nem gyanús eset vizsgálatakor javasolt, hogy a vizsgáló orvos és az asszisztens viseljen szájmazskot és kesztyűt. A beteg a rendelőbe való belépés után helyben mosson kezet. Kerülni kell a kézfogást, és az egyéb testi kontaktust.

További szakma specifikus szempontok a járvány idején:

- lehetőség szerint olyan réslámpát használjunk, ahol az orvos és a beteg között átlátszó plasztiklap van
- mellőzzük a non-kontakt tonometer használatát az aeroszol szóródása miatt, applanatiós tonometer vagy Tonopen használata javasolt
- a vizsgálat lehetőség szerint ne legyen hosszabb 15 percnél

4. **VIZSGÁLAT UTÁNI TEENDŐK**

Minden vizsgálat után töröljön le mindent a vizsgálatot végző, amivel a beteg érintkezett, legalább 60% alkohol tartalmú fertőtlenítővel. **Korona vírussal fertőzött vagy gyanús eset vizsgálata** után a speciális maszk, a védőruha és a kesztyű fertőző hulladékos zsákban helyezendő el, a védőszemüveg tisztítása alkoholos fertőtlenítővel szükséges.

Korona vírus fertőzésre nem gyanús eset vizsgálata után a védőkesztyűt szappannal és bő vízzel le kell mosni.

II. FEKVŐBETEG ELLÁTÁS

Acut, osztályon való ellátást igénylő esetek:

- súlyos, többszörös szemhéj sérülések, súlyos, szemgolyó környéki egyéb sérülések /orbita törések, külső szemizom sérülések/
- perforáló sérülések
- endophthalmitis /endo-vagy exogen eredet/
- vitrectomia műtétek utáni állapot
- ablatio retinae
- glaucomás roham
- keratoplasztika után kialakult immunreakció

-súlyos szemfertőzések, látásvesztéssel fenyegető infectiosus/inflammatios kórképek

Acut műtétek: a fentiek alapján

- súlyos szemsérülések ellátását szolgáló műtétek
- endophthalmitis miatti vitrectomia
- ablatio retinae ellenes műtétek
- glaucomás roham elhárítását szolgáló műtétek

III.: ELLÁTÓ HELYEK JÁRVÁNY IDEJÉN

Járóbeteg ellátásra az évi 5000 esetenél nagyobb forgalmú szemészeti rendelések működtetése javasolt. A fekvőbeteg ellátás megyei kórházak szemészeti osztályain, illetve a III. progresszivitási szintű fekvőbeteg ellátó helyeken történjen.

1. melléklet

Van-e jelenleg bármilyen légúti fertőzése, panasza? igen – nem

Láz-e? igen - nem

Járt-e az utóbbi 2 hétben külföldön? igen – nem

Családtagja járt-e az utóbbi 2 hétben külföldön? igen – nem

Az eljárásrend visszavonásig érvényes.

Készítette: EMMI Egészségügyi Szakmai Kollégium
Szemészeti Tagozat

Budapest, 2020. március „ 21. „

Jóváhagyta:

Prof. Dr. Kásler Miklós
miniszter

